

Petrás Mária népdalénekes, keramikus

Ahogy méltósággal megjelenik moldvai csángó népviseletében, mint egy hajdani fejedelmesszony, olyan mintha maga is egy gyönyörű szobor volna.

Ahogy éneklí a klézsei Szájka Rózsa ángyójától tanult népdalait, népénekeit, mintha századokkal előttünk élt emberek fájdalmai, örömei, imái törnének fel a lelkéből. Hejgető dobjával szívünk húrjait remegteti meg.

Népdalénekesként gyönyörű pályát futott be. A Tatros Együttes tagjaként és a Muzsikás Együttes állandó vendégeként rangos népzenei hangversenyek sokaságán szerepelt itthon és külföldön egyaránt.

Sikeres képzőművész. Kétszáznál több hazai és külföldi önálló kiállítása volt, és egyre több intézményt, templomot, kálváriadombot díszítenek az alkotásai. Művei eljutottak Európán kívül Kanadába, az Egyesült Államokba és Ausztráliába is. Hosszú és nehéz volt az útja idáig.

Moldvában, a Szeret-menti Diószénben született. Szülei egyszerű földműves emberek, nyolc gyermeket neveltek fel, közülük a legidősebb Mária. Kicsi gyermek korától rengeteget kellett dolgoznia. Így is kitűnő tanuló volt. Korán megmutatkozó rajz tehetsége, szövő, hímző tudása, gyönyörű énekhangja soha, senkit nem indított arra, hogy kiemelje, hogy foglalkozzék vele. Az általános iskola befejezése után szőlőmunkás lett a "kollektívben". Sokáig úgy gondolta hogy a szőlőművelés lesz a hivatása.

Tizenhét évesen fellázadt a neki szánt életforma ellen, tanulni akart, akármit, akárhol, ahol lehet. A Brassó melletti Szecsele városban, elektrotechnikai szakiskolába vették fel. Kiváló eredménnyel el is végezte. Egy nap jó sorsa a brassói Képzőművészeti Népfőiskolára vezérelte, ahol Klement Béla osztályába, grafika szakra nyert felvételt.

Esti tagozaton elvégezte a gimnáziumot és 1986-ban leérettségizett.

Az 1989-es romániai változások gyökeres fordulatot hoztak az életébe. Sepsiszentgyörgyre utazott és csatlakozott a moldvai csángók felemelkedéséért küzdő szervezethez.

1990 nyarán, egy Domokos Pál Péter születésnapjára kiutazó csángó küldöttség tagjaként először járt Magyarországon. Hozzáértő emberek akkor látták meg az ünnepeltnek készített rajzait, és meghívták Budapestre tanulni. A meghívást elfogadta, és két gyermekével együtt Magyarországra költözött.

1990 szeptemberében a Nemzetközi Előkészítő Intézetben kezdte meg a tanulmányait.

Elsőre felvették az Iparművészeti Főiskola kerámia szakára. A főiskola hamarosan Iparművészeti Egyetemé alakult. Mesterei - Csekovszky Árpád és Kő Pál - szerető figyelemmel segítették Mária tehetségének kibontakozását.

1995-ben jelesen diplomázott, 1997-ben kitüntetéssel fejezte be a kétéves mesterképzőt.

Diplomamunkája három és fél méter magas, két méter széles szoborkompozíció. Krisztus modellje Róbert fia volt, Mária Magdolna alakját Alina lányáról mintázta, a Fájdalmas Szűzanyát saját magáról. Ez a gyönyörű mű a Dévai Szent Ferenc kolostor kerengőjében került felállításra.

Petrás Mária művészete rövid idő alatt széles körben ismertté vált. Katrincás, kerpás, hímesinges Babba Máriait, pendelyes Kisjézusait, üvegkorpuszait, csángó inghimekkel, bunda-mintákkal díszített keresztjeit, megszerette a közönség. Műveit jeles művészettörténészek és művészek elemezték, méltatták. Életről, munkásságáról könyvek és filmek születtek.

Mária kezdetben több kiállításának is azt a címet adta, hogy „Panaszkodás Istennek”. Egyszer megkérdeztem tőle:

- Mit panaszolsz te Istennek ezekkel a középkori csángó figurákkal?
- Mindent, ami történt és ami nem történt a moldvai csángókkal. Panaszolom, hogy évszázadok óta nem oldódik meg Moldvában a magyar kérdés, a magyarnyelvű szentmisék, a

magyar iskolák, a magyar nyelv használatának kérdése. A középkorban merevedett meg az egész csángó élet. Középkori a nyelvünk, középkoriak a hiedelmeink. Középkori, ahogy a papok a kezükben tartják a népet. Én is középkori stílusban mondom el a panaszaimat a csángó emberek nevében. Nem mozdulok hát onnan, kérem Istent, hallgasson meg!

Kóka Rozália